

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION

Häggenås-Lit-Kyrkås församling
Härnösands stift

Häggenås-Lit-Kyrkås församling är en del av Svenska kyrkan i Härnösands stift. Församlingen omfattar ett större geografiskt område i Östersunds kommuns norra område, i Jämtlands län. Inom församlingen finns två tätorter: Häggenås och Lit (Söre).

Församlingen består av tre socknar; Häggenås, Lit och Kyrkås. De tre sockennamnen representerar de ursprungliga tre församlingarna. I församlingen finns fyra kyrkor och en kyrksal som alla används vid gudstjänster, kyrkliga handlingar och konserter med mera. I anslutning till kyrkorna finns ett församlingshem och två sockenstugor. Den medeltida kyrkan i Kyrkås är i bruk endast sommartid. I församlingen finns även en fristående stavkyrka i Lillsjöhögen.

Församlingens expedition finns två kilometer utanför Lit, bredvid Lits kyrka.

OMVÄRLDSBESKRIVNING OCH ANALYS

Omvärldsfakta

Folkmängd/medlemmar i Svenska kyrkan/antecknade: 4419/3320/99

Bygden har en liten ökning av folkmängden och den tidigare ökande andelen äldre har gett vika till förmån för en jämnare åldersfördelning med fler barn som föds, döps och bor här.

Ett femtiotal flyktingar/nyanlända bor i församlingen.

Arbetsplatser. Den största är Byggelit. Här finns också konsultföretag inom olika områden, entreprenörer inom jord- och skogsbruk samt ytterligare ett stort antal små företag inom olika områden. Barn-, och äldreomsorg, skola (t.o.m. åk 9) ger också arbetstillfällen likaså handel och service. Matvarubutiker med postservice, bensinmack, bageri och café, frisörer, pizzeria, restauranger, apotek, blomsterhandel, gårdsbutiker och en kulturgård med konferens och café. Vård och omsorg. I Lit finns det särskilda boendet Häradsgården och i byn Högarna finns Brännagården, ett omsorgskooperativ för äldre. I Lit finns också ett LSS-boende, ett SoL-boende och en hälsocentral med anslutande apotek.

Natur- och friluftsliv. Två campingar finns varav en med kanotcentral, slalombackar, vandringsleder och skoterleder, preparerade skidspår, sporthallar, simhall, fotbollsplaner och möjligheter till jakt och fiske.

Kultur- och föreningsliv. Ett stort engagemang finns i hembygds-, by-, idrotts-, jakt-, skytte-, pensionärs-, köpmanna-, och politiska föreningar, byalag, skid-, skoterklubb, Lions och Vuxenskolans verksamhet, samt kyrkans körer.

Övrigt. Det kooperativa Bykontoret i Lit är en mötesplats för bygdens föreningar, kyrka, företag med flera. Det lokala informationsbladet sammanställs på Bykontoret. Ett stort antal bystugor, bygdegårdar, föreningshus och skolhus är "levande" mötesplatser för människor ute i byarna.

Analys

Häggenås-Lit-Kyrkås församling ligger i en bygd som är rik på engagemang, samverkan och framtidstro. Skola, vård- och omsorg, service och handel är väl tillgodosedda här och närheten till Östersund bidrar, tror vi, till ett stabilt befolkningsunderlag. 77% är kyrkotillhöriga.

En stor del av vår verksamhet är riktad till barn och unga och med en positiv inställning till samverkan från alla håll har vi goda och utvecklande relationer inte minst med barnomsorg och skola. Samverkan med föreningar, byalag, studieförbund, handel med flera resulterar i gemensamma projekt som till exempel, Valborgsmässsofrande, Luciafirande, insamlingar till Svenska kyrkans internationella arbete, körarrangemang ute i byarna och inte minst alla våra

bygdstjänster som efterfrågas via våra byombud och som firas i byarnas egna lokaler runt om i vår församling.

Vi ser möjligheter att både bevara och utveckla vår verksamhet i en bygd där man räknar med kyrkan som en tillgång och en positiv kraft. Det finns en god kontakt med församlingsborna och tröskeln att kontakta kyrkan är låg. Förtroendet och samhörigheten i församlingen går även att ses som gott och fortsätts att stödjas.

FÖRSAMLINGENS PASTORALA PROGRAM

Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning, samt utöva diakoni och mission. Detta uppdrag, reglerat i kyrkoordningen, delar vi med alla övriga församlingar inom Svenska kyrkan. Uppgiften är en och inte fyra och den finns med som olika dimensioner i all verksamhet. Tillsammans vill vi inom Häggenås-Lit-Kyrkås församling söka former för att allt fler ska finna vägar till en levande och fördjupad relation till Gud, sig själva och varandra. Vi vill vara till glädje, stöd och tröst i livets olika skeden. Vi vill möta varje människa med respekt och lyhördhet och därigenom förmedla en gudsbild som visar vägen till tro och liv i Kristi kyrka. Gudstjänster och all annan gemenskap i församlingen ska även präglas av tillgänglighet och delaktighet för den som har särskilda behov. För att också barnen ska inkluderas i detta ska församlingen göra barnkonsekvensanalyser inför beslut i berörda organ.

Gudstjänst

Församlingen inbjuder till gudstjänst. I församlingen firas huvudgudstjänst varje söndag och kyrklig helgdag. Varje år firas minst 12 huvudgudstjänster med nattvard. Att fira gudstjänst är det centrala i församlingens liv, även om all verksamhet ska ge tillfälle till stillhet, eftertanke, omsorg och personlig utveckling på samma sätt som gudstjänsten. Vi vill ge människor möjlighet att medverka i församlingens gudstjänstliv. Det gör vi genom att alla församlingens körer, samt barn- och ungdomsverksamheter deltar i gudstjänsterna. I församlingen ska det finnas olika gudstjänstformer. Allt ifrån familjegudstjänster för de yngre till ”seniordagen” som firas särskilt för våra äldre.

Musiken är en viktig del av gudstjänsten som förstärker Ordet, bidrar till delaktighet och har en förmåga att beröra människors innersta. Musiken gör också att fler vågar närma sig kyrkorummet. Ett varierat musikliv för alla åldrar är angeläget. Deltagande i kör-, och musikverksamhet är en betydelsefull väg in i gudstjänstlivet och den kristna tron, liksom församlingens barn- och ungdomsverksamhet.

Gudstjänster ska firas i de olika byarna under året, med prioritet på sommarens friluftsgudstjänster. Ekumeniken är också en viktig del i gudstjänstlivet.

Undervisning

Uppdraget att undervisa hör samman med dopet. Allt lärande i församlingsarbetet kan förstås som dopundervisning. Dopet är därför inte tänkt som en avslutad handling utan som en livslång process med möjlighet att växa i den kristna tron. På olika vägar lär vi oss saker som kan bli betydelsefulla hela livet. För den kristna församlingen har det alltid varit grundläggande att till nästa generation ge vidare det vi själva har tagit emot. Kyrkans uppgift är att skapa mötesplatser för undervisning och lärande.

Församlingens verksamhet för barn och föräldrar är en grundläggande del av dopundervisningen. Vi inbjuder till konfirmandundervisning samt möjliggör för en fortsättning som unga ledare. Unga ledarna är betydelsefulla i församlingens konfirmandundervisning.

Angeläget är att församlingen ger så många som möjligt tillfälle att frivilligt engagera sig i församlingens liv. De som tar ett aktivt ansvar ska erbjudas uppmuntran, utbildning och

handledning. Församlingens frivilliga är betydelsefulla för verksamhetens kvalitet och relevans.

Diakoni

Diakoni är att vara församlingens utsträckta händer i vardagen bland människor i olika livssituationer oberoende av ursprung, ålder och samhällsklass. Grunden för detta är Guds kärlek, som den möter oss i människan Jesus Kristus. Att se och bli sedd kan hela. Diakoni hör till kyrkans väsen, med särskild uppgift att stå på de svagas och utsattas sida. Grundläggande är alla människors lika värde.

Församlingens diakoni är allas ansvar och alla medarbetare har ett diakonalt förhållningssätt i sin yrkesroll. I församlingen finns även frivilliga medarbetare som är engagerade i det diakonala arbetet. De frivilla engagemanget önskar vi utveckla vidare då det är särskilt betydelsefullt i en mindre församling utan diakon och som för närvarande har utmaningar med att fylla komministertjänsten. Församlingen försöker även efter coronapandemin att hitta nya vägar att arbeta diakonalt och behöver tänka nytt när människors beteenden förändras och tidigare mötesplatser inte fungerar som tidigare.

Mission

Genom dopet har varje kristen ett missionsuppdrag från Jesus själv. Mission är en konsekvens av vår tro och innebär att vi är en del av den världsvida kyrkan. Församlingens mission är att vara öppen för nya former och sätt att möta människor som annars inte naturligt skulle komma till våra kyrkor och verksamheter. Därför vill vi aktivt finna mötesplatser för de grupper som vi vanligen inte möter. Samarbete med Östersunds kommun sker inom olika områden.

Församlingen samverkar även med andra intresseorganisationer och föreningar såsom Svenska kyrkan i utlandet (SKUT). Samt bedriver insamlingar framför allt till Act Svenska kyrkan genom församlingens internationella grupp.

Hur prästtjänsterna i huvudsak disponeras inom pastoratet

Två präster finns i församlingen - en kyrkoherde och en komminister, samt vikarierande präster vid behov. Samtliga präster tjänstgör i hela församlingen.

Vid kyrkoherdens ledighet tjänstgör komminister som vikarierande kyrkoherde. När detta inte är möjligt anlitas annan präst i närområdet som vikarierande kyrkoherde. Dock är bemanningsläget svårt och komministertjänsten är för närvarande vakant.

Två kyrkomusiker är anställda, minst en ska vara kyrkomusiker på c-nivå (kantor). Musikerna tjänstgör även de i hela församlingen.

Verksamheter på andra språk

Minoritetsspråk finns inte representerade i någon större utsträckning i församlingen. I dagsläget finns därför inget behov av verksamhet på dessa språk. Vid behov avser vi att samråda i kontraktet och med stiftet för att lösa uppgiften. Detta gäller även vid önskemål om gudstjänster och kyrkliga handlingar på andra språk.

Barnkonsekvensanalys

Vi vill att barn och unga utifrån sina förutsättningar får uppleva, får kunskap om och erfarenhet av livet tillsammans med Gud och ges möjlighet till delaktighet.

I samband med beslut ska alltid barnrättsperspektivet beaktas. Vid strategiska beslut av långsiktig karaktär ska en mer omfattande barnkonsekvensanalys (kartläggning, beskrivning och rapport) göras och dokumenteras skriftligt.

Kyrkomiljön (och lokalförsörjning)

Församlingen har 4 kyrkobyggnader, Häggenås kyrka, Lits kyrka samt Kyrkås nya och gamla kyrka. Kyrkorna i Häggenås, Lit och Kyrkås nya med tillhörande begravningsplatser används för gudstjänster, kyrkliga handlingar och kulturevenemang. Vid Kyrkås gamla kyrka finns ingen begravningsplats. Det är en ouppvärmad, medeltida kyrka som används endast sommartid för gudstjänster, kyrkliga handlingar, förutom begravningsgudstjänster, och kulturevenemang. Kyrkorna är belägna inom en sträcka på cirka 25 km med Häggenås längst norrut, Kyrkås söderut och Lit i mitten.

Det finns även en Stavkyrka som ägs av Lillsjöhögens bygdegård där församlingen är huvudman för en askgravlund.

Församlingens kyrkobyggnader, begravningsplatser och kyrkomiljöer finns närmare beskrivet i församlingens beslutade lokalförsörjningsplan.

För att sänka elkostnaderna nyttjas församlingshem och sockenstugor till gudstjänster vintertid.

Utvecklingsområden (3)

- Kommunikation

Församlingen ska kommunicera på ett tydligt sätt som tilltalar både medlemmar och icke medlemmar.

Församlingsborna bör få en positiv syn på det vi kommunicerar så att det leder till ett ökat engagemang och att fler kommer till tro.

Alla medarbetare, förtroendevalda, ideella medarbetare med flera känner ägandeskap och hjälper till att informera och vara kyrka.

- Diakoni

Församlingens diakonala behov upphör aldrig. Vi ser att fler blir ensamma. Vi ser även större risk för ekonomiska problem i och med en hög inflation och lågkonjunktur, något som leder till utsatthet i samhället. Våra resurser är begränsade och vi behöver använda våra utsträckta händer på bästa sätt och hjälpas åt i det arbetet, oavsett om man är präst, annan anställd medarbetare eller frivillig medarbetare. Vi vill att alla ska känna gemenskap, omsorg och Guds kärlek.

- Hållbar församling

Vi vill arbeta för att vara en hållbar församling. Att bidra till att efterlämna ett sundare klimat, till våra barn och de som kommer efter oss. Vi har under en längre tid arbetat för att anpassa oss, men har mycket kvar att göra. Det är ett viktigt arbete som handlar om att förvalta Guds skapelse, samt alla människors lika värde.

Medarbetarskap och fortbildning

Alla anställda, förtroendevalda och ideella medarbetare har tillsammans ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.

För fortbildning av personal avsätts tid och resurser. Det är angeläget att beakta personalens fortbildning i budgetarbetet.

Förtroendevalda uppmanas att delta i utbildningar av olika slag. Återkommande erbjuds kyrkvårdar utbildning på lokal-, och stiftsnivå.

Församlingen strävar efter att öka delaktigheten samt aktivera, rekrytera, organisera och utbilda ideella medarbetare.

Så vill vi använda församlingsinstruktionen

Församlingsinstruktionen ska användas som underlag vid planering, genomförande och uppföljning av all verksamhet. Det är av vikt att församlingsborna informeras om innehållet i församlingsinstruktionen.

Häggenås-Lit-Kyrkås församling

2023-12-19

.....
Kyrkoherde

.....
Ordförande kyrkofullmäktige